

Однією з особливостей сучасного етапу розвитку грошей став перехід грошових знаків з готівкової форми переважно в безготівкову форму. Виконуючи функції засобу обігу і засобу платежу, гроші можуть переходити з готівкової форми в безготівкову і навпаки.

Окрім чисто економічних функцій (міра вартості, засіб обігу, платежу, нагромадження, функція світових грошей), гроші є фактором формування психіки людини у виживанні, існуванні, самозадоволенні, посіданні певного статусу в суспільстві тощо [2].

Отже, економічні функції грошей в своїй єдності дають загальне уявлення про їх роль в суспільному відтворенні.

Література:

1. Музика Л.А. Міжгалузева категорія “гроші” у сфері цивільно- та фінансово-правової політики. *Наука і правоохорона*. 2013. № 4. С.100-105
2. Колач С. М. Гроші як економічний та психологічний феномен суспільства. *Інноваційна економіка*. 2013. № 10. С. 124-127.
3. Рябініна Л. М. Гроші як атрибут державності країни. *Вісник соціально-економічних досліджень*. 2013. Вип. 2(2). С. 68-73.
4. Петренко Г. С. Гроші як феномен культури: аксіологічний аспект. *Гілея: науковий вісник*. 2014. Вип. 84. С. 328-332.

Стасик Василь Васильович

студент 2 курсу ОС «магістр» ННІОТ, ТНЕУ
Науковий керівник – д. е. н., професор Тулай О. І.

ДЕРЖАВНА ФІНАНСОВА ПІДТРИМКА СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

Сьогодні в Україні гостро постало питання соціального неблагополуччя, пов'язаного із низьким рівнем здоров'я та тривалості життя, доступом до високоякісної освіти, високою диференціацією доходів громадян та ін. Реалізації соціальної функції держави перешкоджає низка чинників, серед яких високий рівень незалежності державної бюрократії від суспільства та непідконтрольність державних органів влади громадянам [1, с. 74].

Соціальна політика передбачає комплекс соціально-економічних заходів держави й організацій, спрямованих на послаблення нерівності в розподілі доходів і майна, на захист населення від безробіття, від

підвищення цін, знецінення трудових заощаджень тощо. У широкому розумінні соціальна політика – це сукупність цілей, їх обґрунтування в соціальній програмі та реалізація ухвалених рішень державою й іншими соціальними інститутами в інтересах основних соціальних прошарків і груп, окремої людини і передусім найбіднішого населення[2, с. 10; 3, с. 133; 4, с. 221; 5, с. 140; 6, с. 105].

У сучасних умовах соціальна сфера виступає чинником повномасштабної структурної трансформації національної економіки, модернізації традиційного виробництва, своєрідним індикатором якості життя населення. Ефективність функціонування усіх інститутів соціальної сфери забезпечується системою установ, підприємств та органів управління, діяльність яких спрямована на задоволення матеріальних і духовних потреб громадян[7с. 134–135; 8, с. 144].

Сьогодні в Україні чимало дискусій щодо масштабів соціальних видатків держави. Проте жодного конструктивного визначення соціальних зобов'язань держави немає. Більшість науковців основну мету здійснення соціальних видатків бюджету вбачають у забезпеченні соціальних потреб та підвищенні реальних доходів населення. Ми погоджуємося з цим, проте футурологічно компенсаційне витрачання коштів бюджету на соціальні цілі має поступово переростати у соціальне інвестування майбутнього [9, с. 80; 10, с. 60].

Соціальні видатки є прерогативою держави. Вони виступають важливою складовою державних фінансів. Через соціальні видатки держава впливає на відтворювальний процес [10, с. 449; 11, с. 12]. Зміст соціальних видатків бюджету розкривається через такі функції: обслуговуючу, що сприяє успішному функціонуванню об'єктів соціальної інфраструктури; забезпечувальну, метою якої є створення умов для зростання людських можливостей; відтворювальну, що передбачає відтворення та розвиток людського потенціалу (довге та здорове життя, розширення та оновлення знань, доступ до засобів існування) [12, с. 67]. Держава, здійснюючи соціальну політику, регулює процес розподілу матеріальних благ і забезпечує юридично встановлені норми суспільного життя.

Література:

1. Тулай О. І. Соціальна держава як детермінанта сталого людського розвитку: фінансові аспекти. Зовнішні та внутрішні фактори впливу на розвиток

- міжнародних економічних відносин: зб. тез наук. робіт учасн. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Львів, 4–5 лип. 2014 р.). Ч. 1. Львів: ЛЕФ, 2014. С. 73–76.
2. Кириленко О. П., Тулай О. І. Соціальне страхування як інститут сталого людського розвитку. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2015. Вип. 11, т. 2. С. 10–17.
  3. Тулай О. І. Соціальне страхування з тимчасової втрати працездатності: практика і проблематика. *Бізнес Інформ*. 2016. № 6. С. 132–138.
  4. Тулай О. І. Фінансові засади соціального захисту безробітних. *Бізнес Інформ*. 2016. № 2. С. 221–226.
  5. Тулай О. І. Державна підтримка соціального інвестування в Україні. Розвиток фінансів в умовах хаотично структурованої економіки: зб. тез доп. IV Міжнар. наук.-практ. конф. молодих вчених і студ. (м. Дніпропетровськ, 2 квіт. 2014 р.). Дніпропетровськ: Дніпропетр. ун-т ім. Альфреда Нобеля, 2014. С. 139–140.
  6. Тулай О. І. Державні фінанси і суспільні блага: погляд у контексті сталого людського розвитку. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2017. Вип. 6 (12), част. 2. С. 103–108.
  7. Тулай О. Державні фінанси і сталий людський розвиток: концептуальні домінанти та діалектична єдність: моногр. Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 416 с.
  8. Тулай О. І. Напрями вдосконалення системи державних соціальних виплат. Методологічні проблеми фінансової теорії та практики в умовах світової економічної кризи: зб. матер. Наук. конф. проф.-викл. складу ТНЕУ (м. Тернопіль, 15 квіт. 2009 р.). Тернопіль, 2009. С. 144–148.
  9. Тулай О. І. Роль місцевих бюджетів у задоволенні соціальних потреб. Підготовка фахівців за спеціальністю «Державна служба» в контексті адміністративної реформи: зб. матер. кругл. столу (м. Тернопіль, 20 трав. 2011 р.). Тернопіль: ТНЕУ, 2011. С. 80–81.
  10. Тулай О. І. Ефективність державної бюджетної політики у контексті пріоритетів сталого людського розвитку. *Економічний нобелівський вісник*. 2014. № 1 (7). С. 448–455.
  11. Krysovatyu A., Desyatnyuk O., Tulai O. Public finances and sustainable development: opportunities and challenges / Соціальні, економіко-правові та фінансові виклики в умовах глобальних трансформацій: моногр. за ред. Л. Гур'янової, В. Цибакової; Братислава–Харків: ВШЕМ–ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. С. 10–17.
  12. Тулай О. І. Теоретико-методологічне обґрунтування соціальних видатків бюджету як імперативу сталого людського розвитку. *Вісник Тернопільського національного економічного університету*. 2015. Вип. 2. С. 58–72.